

Ngày 27 tháng 01 năm 2015

Đánh giá hiệu quả công tác xử lý các vi phạm về động vật hoang dã tại thành phố Hồ Chí Minh

Chương trình giảm thiểu các vi phạm về động vật hoang dã (ĐVHD)

Từ năm 2013, ENV đã bắt đầu tiến hành chương trình khảo sát tăng cường những vi phạm về tiêu thụ ĐVHD tại các thành phố lớn, đồng thời đánh giá và ghi nhận sự nỗ lực của cơ quan chức năng địa phương trong công tác xử lý các vi phạm về ĐVHD trên địa bàn.

Tại thành phố Hồ Chí Minh, trong giai đoạn đầu của chương trình, một khảo sát toàn diện nhằm phát hiện vi phạm về ĐVHD được tiến hành tại tất cả các cơ sở kinh doanh bao gồm nhà hàng, khách sạn, chợ, quán bar/quán rượu, cửa hàng thú cảnh và hiệu thuốc đông y trên địa bàn **04** quận gồm: Quận 1, Quận 3, Quận 5 và Quận 10. Kết quả khảo sát đã được chuyển giao tới UBND các quận và cơ quan chức năng có thẩm quyền. Sau **60** ngày kể từ khi chuyển giao thông tin tới các cơ quan nói trên, ENV đã tiến hành khảo sát lần hai đối với toàn bộ số cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được ghi nhận trong chương trình khảo sát lần thứ nhất nhằm đánh giá hiệu quả công tác xử lý vi phạm của cơ quan chức năng các quận. Kết quả khảo sát lần hai đã được tổng hợp trong một báo cáo đánh giá được gửi tới UBND thành phố Hồ Chí Minh vào tháng 5/2014.

Sau báo cáo này, ENV tiếp tục tiến hành khảo sát lần ba vào tháng 10/2014 đối với những cơ sở còn tồn tại dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trong khảo sát lần hai nhằm tiếp tục đánh giá nỗ lực của cơ quan chức năng trong việc xử lý các vi phạm này.

Trong tháng 5 và tháng 6/2014, ENV mở rộng chương trình khảo sát ra hai quận Tân Bình và Bình Thạnh, nâng tổng số các quận được khảo sát, đánh giá lên **06** quận.

Tương tự như phương pháp áp dụng đối với **04** quận khảo sát năm 2013, kết quả khảo sát tại **02** quận Tân Bình và Bình Thạnh đã được chuyển giao tới UBND các quận và Hạt Kiểm lâm phụ trách. **60** ngày sau khi chuyển giao thông tin, ENV cũng đã tiến hành khảo sát lần hai đối với các cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm tại **02** quận và đưa vào báo cáo đánh giá này.

Bảng 1: Kết quả khảo sát các cơ sở kinh doanh tại 06 quận trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh.

Loại hình cơ sở kinh doanh	Số cơ sở kinh doanh được khảo sát	Số cơ sở có dấu hiệu vi phạm	Tỷ lệ
Nhà hàng	962	165	17,2 %
Hiệu thuốc đông y	149	19	12,8 %
Cửa hàng thú cảnh	103	35	34 %
Khách sạn	118	2	1 %
Quán bar/ quán rượu	108	8	7,4 %
Chợ	34	2	5,9 %
Tổng	1.474	231	16 %

I. Báo cáo chi tiết tại thành phố Hồ Chí Minh

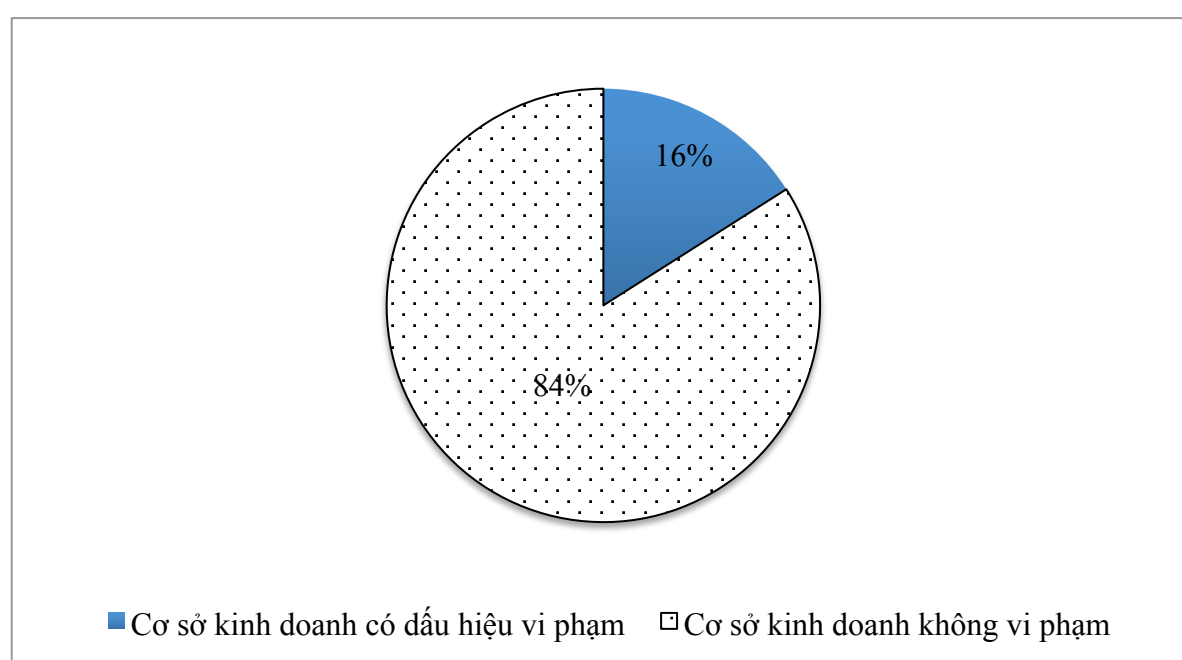
1. Tỷ lệ các cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được phát hiện trong khảo sát

Mức độ phổ biến của các vi phạm về tiêu thụ ĐVHD tại thành phố Hồ Chí Minh được đánh giá dựa trên kết quả chương trình khảo sát đối với các cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

Tỷ lệ: 16%

Các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được ghi nhận tại **16%** trong tổng số **1.474** cơ sở kinh doanh đã khảo sát trên địa bàn **06** quận của thành phố Hồ Chí Minh. Các dấu hiệu vi phạm được phát hiện chủ yếu tại các nhà hàng, chiếm **71%** trong tổng số **231** các cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm.

Biểu đồ 1: Tỷ lệ cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm trong tổng số 1.474 cơ sở kinh doanh được khảo sát tại thành phố Hồ Chí Minh.



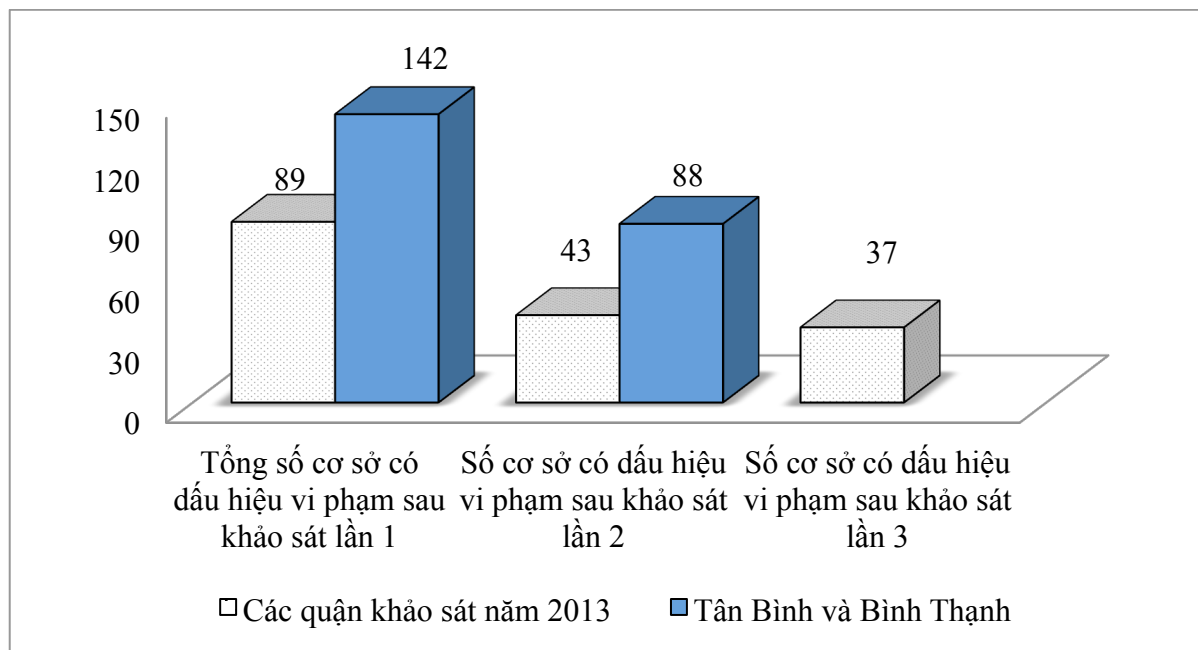
2. Tỷ lệ xử lý thành công của cơ quan chức năng đối với các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD

Đánh giá mức độ thành công của cơ quan chức năng trong công tác xử lý các dấu hiệu vi phạm về tiêu thụ ĐVHD tại thành phố Hồ Chí Minh.

Tỷ lệ: 46%

Cơ quan chức năng tại **06** quận trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh đã xử lý thành công **106** trong tổng số **231** cơ sở có dấu hiệu vi phạm tại thành phố Hồ Chí Minh, đạt tỷ lệ **46%**. Tỷ lệ này bao gồm cả kết quả khảo sát lần hai của **02** quận Tân Bình và Bình Thạnh. Nếu chỉ tính riêng **04** quận được khảo sát trong năm 2013 thì tỷ lệ xử lý thành công sau đợt khảo sát lần ba đạt **58%**, tăng nhẹ **5%** so với tỷ lệ **52%** được ghi nhận trong báo cáo đánh giá vào tháng 5/2014.

Biểu đồ 2: Số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm sau ba đợt khảo sát lại tại Hồ Chí Minh



3. Tỷ lệ xử lý thành công đối với các vi phạm liên quan đến ĐVHD còn sống

Tỷ lệ: 44%

Trong năm 2014, có **36** vụ việc có dấu hiệu vi phạm liên quan tới hành vi nuôi nhốt, bán hoặc quảng cáo các cá thể ĐVHD còn sống được ENV thông báo tới cơ quan chức năng thành phố Hồ Chí Minh. Tuy nhiên, chỉ **44%** số vụ việc nêu trên được xử lý thành công, dù các cơ quan chức năng đã có phản hồi cho **33/36** vụ việc được thông báo. Như vậy, tỷ lệ các vụ việc liên quan đến ĐVHD còn sống được xử lý thành công tăng **1,6 lần** hơn so với kết quả tương tự ghi nhận vào tháng 5/2014 (**26%**).

Ghi chú: Nội dung đánh giá này dựa trên tất cả các vụ việc vi phạm liên quan đến cá thể ĐVHD còn sống được chuyển giao tới cơ quan chức năng tại tất cả các quận, huyện trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh trong năm 2014. Các vụ việc đều được **ngay lập tức** chuyển giao tới cơ quan chức năng qua điện thoại hoặc bằng văn bản sau khi ENV nhận được thông báo từ người dân. Một vụ việc được đánh giá là **thành công** khi cơ quan chức năng có hành động xử lý kịp thời và giải cứu được các cá thể ĐVHD.

Nhận xét: Dấu hiệu vi phạm phổ biến nhất liên quan đến các cá thể ĐVHD còn sống là hành vi nuôi nhốt một số loài như khỉ và mèo rừng. Bên cạnh một số trường hợp người vi phạm đã kịp thời tâu tán hoặc cất giấu cá thể ĐVHD khi cơ quan chức năng tiến hành kiểm tra, nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tỷ lệ xử lý thành công đạt ở mức thấp như trên là do cơ quan chức năng không có hành động kịp thời, quyết đoán ngay khi vi phạm được phát hiện.

4. Tỷ lệ phản hồi đối với các dấu hiệu vi phạm được thông báo từ người dân thông qua ENV

Tỷ lệ: 82%

Tỷ lệ phản hồi của cơ quan chức năng thành phố Hồ Chí Minh đối với các dấu hiệu vi phạm được người dân thông báo qua đường dây nóng của ENV đạt **82%**.

Tỷ lệ phản hồi được đánh giá dựa trên việc tiếp nhận, xử lý thông tin và phản hồi kết quả xử lý các vụ việc được người dân thông báo. Do đó, đánh giá này chỉ thể hiện mức độ phản hồi của các cơ quan chức năng đối với người dân, mà không tính đến kết quả xử lý một vụ việc cụ thể có thành công hay không.

Nhận xét: Nhìn chung, tỷ lệ phản hồi của cơ quan chức năng thành phố Hồ Chí Minh đối với các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được người dân thông báo là khá cao. Tuy nhiên, ENV cho rằng cơ quan chức năng cần có phản hồi 100% đối với tất cả vụ việc được người dân thông báo nhằm khuyến khích cộng đồng tham gia tích cực hơn trong việc phát hiện, theo dõi và giám sát các vi phạm về ĐVHD.

II. So sánh tỷ lệ các cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD giữa các quận

1. So sánh tỷ lệ cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD giữa các quận

Đánh giá mức độ phổ biến của những dấu hiệu vi phạm liên quan đến hành vi tiêu thụ ĐVHD tại mỗi quận dựa trên kết quả khảo sát các cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

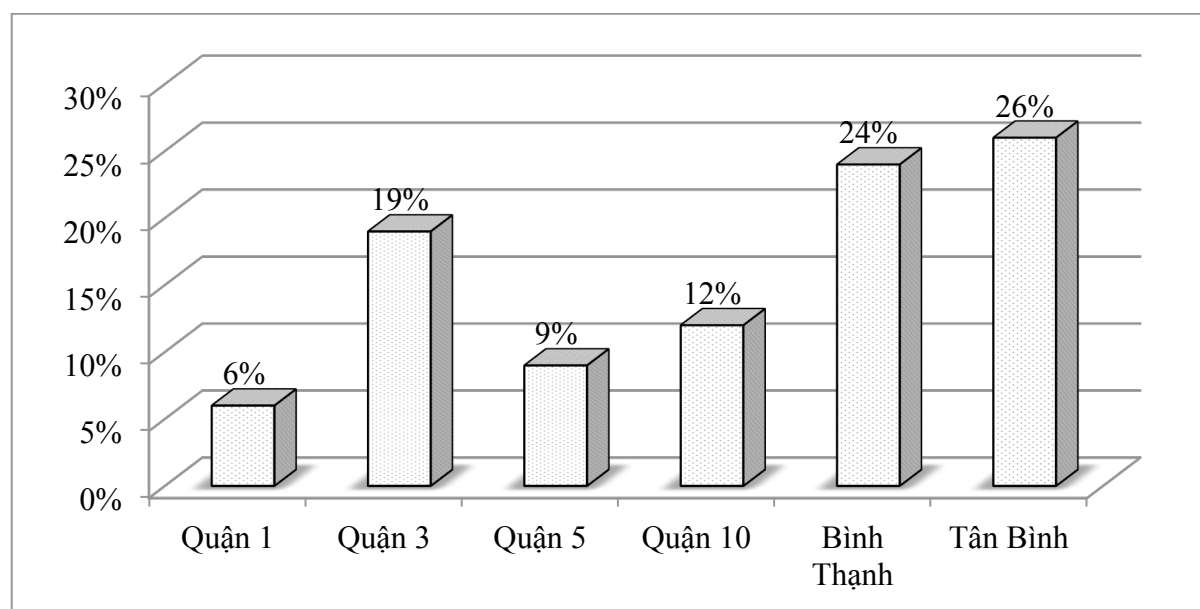
Kết quả nổi bật

Quận có tỷ lệ dấu hiệu vi phạm cao nhất: Tân Bình (26%)

Quận có tỷ lệ dấu hiệu vi phạm thấp nhất: Quận 1 (6%)

Tại quận Tân Bình, 26% tổng số các cơ sở kinh doanh được khảo sát có dấu hiệu vi phạm. Quận Bình Thạnh đứng thứ hai với tỷ lệ 24%, cao hơn nhiều so với các quận được khảo sát năm 2013.

Biểu đồ 3: So sánh tỷ lệ cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trong 06 quận tại thành phố Hồ Chí Minh



2. So sánh mức độ xử lý thành công dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được thông báo giữa các quận

Đánh giá hiệu quả xử lý các dấu hiệu vi phạm về tiêu thụ ĐVHD của cơ quan chức năng dựa trên mức độ giảm của các vi phạm tại từng quận sau 02 đợt khảo sát lại lần thứ hai và lần thứ ba

Kết quả nổi bật

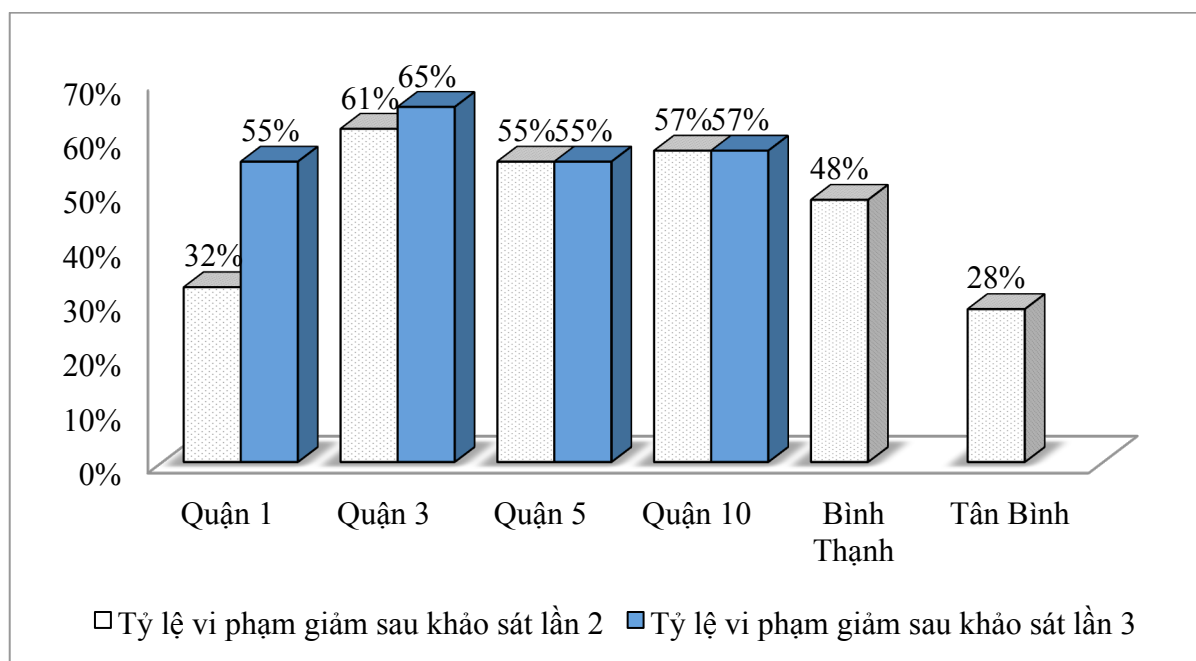
Quận có tỷ lệ xử lý thành công cao nhất: Quận 3, số lượng dấu hiệu vi phạm giảm **65%**
Quận có tỷ lệ xử lý thành công thấp nhất: Tân Bình, số lượng dấu hiệu vi phạm giảm **28%**

Tỷ lệ xử lý vi phạm tại các quận trong địa bàn thành phố tăng một cách không đồng đều so với kết quả ghi nhận trong báo cáo 5/2014. Quận 3 là quận có tỷ lệ xử lý vi phạm thành công cao nhất với số lượng vi phạm giảm **65%** (tăng **5%** so với kết quả ghi nhận trong báo cáo 5/2014).

Tỷ lệ này ở Quận 10 và Quận 5 không thay đổi, duy trì ở mức **57%** và **55%** như trong báo cáo 5/2014. Tuy Quận 1 có tỉ lệ xử lý vi phạm thành công tăng rõ rệt (khoảng **23%**), tỉ lệ xử lý thành công vi phạm sau ba đợt khảo sát chỉ đạt (**55%**) – ngang bằng với tỷ lệ xử lý thành công tại Quận 10.

Bình Thạnh và Tân Bình lần lượt đạt tỷ lệ xử lý thành công là **48%** và **28%**, đứng ở **02** vị trí cuối. Tuy nhiên, đây mới chỉ là đánh giá đầu tiên đối với **02** quận sau khảo sát lần thứ hai. ENV hy vọng các cơ quan chức năng tại **02** quận sẽ tiếp tục các nỗ lực nhằm nâng cao hiệu quả xử lý các vụ việc có dấu hiệu vi phạm được thông báo và đạt được tỷ lệ xử lý thành công cao hơn sau khảo sát tiếp theo trong năm 2015.

Biểu đồ 4: So sánh hiệu quả xử lý các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại 06 quận trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh



III. So sánh tỷ lệ xử lý thành công các dấu hiệu vi phạm được thông báo tại thành phố Hồ Chí Minh và các thành phố khác

Ngoài thành phố Hồ Chí Minh, chương trình khảo sát và đánh giá của ENV còn được thực hiện tại các thành phố khác bao gồm: Hà Nội, Huế và Quảng Trị. Nội dung đánh giá sau đây so sánh tỷ lệ dấu hiệu vi phạm và tỷ lệ xử lý thành công tại cả **04** thành phố.

1. So sánh tỷ lệ các cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại 04 thành phố

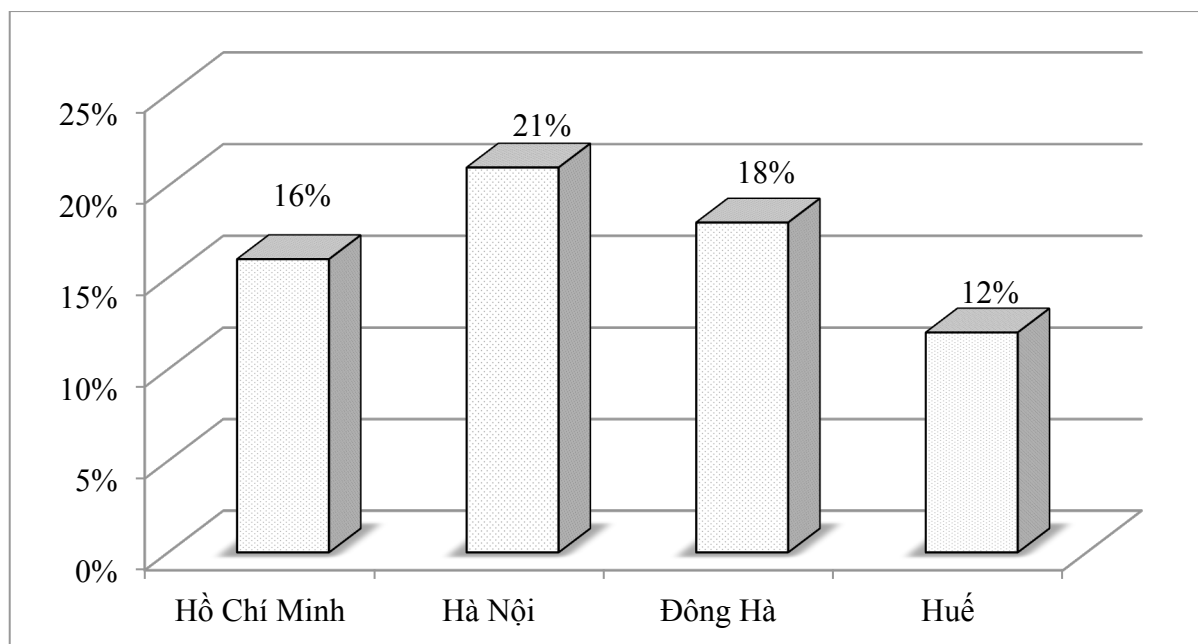
Đánh giá mức độ phổ biến của những dấu hiệu vi phạm về tiêu thụ ĐVHD tại mỗi thành phố dựa trên kết quả khảo sát các cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

Kết quả nổi bật

Thành phố có tỷ lệ dấu hiệu vi phạm cao nhất - Hà Nội: **21%**

Thành phố có tỷ lệ dấu hiệu vi phạm thấp nhất - Huế: **12%**

Biểu đồ 5: So sánh tỷ lệ dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đông Hà và Huế



2. Tỷ lệ xử lý thành công các vi phạm về ĐVHD tại 04 thành phố

Đánh giá hiệu quả xử lý các vi phạm về ĐVHD phát hiện tại các cơ sở kinh doanh được khảo sát tại mỗi thành phố.

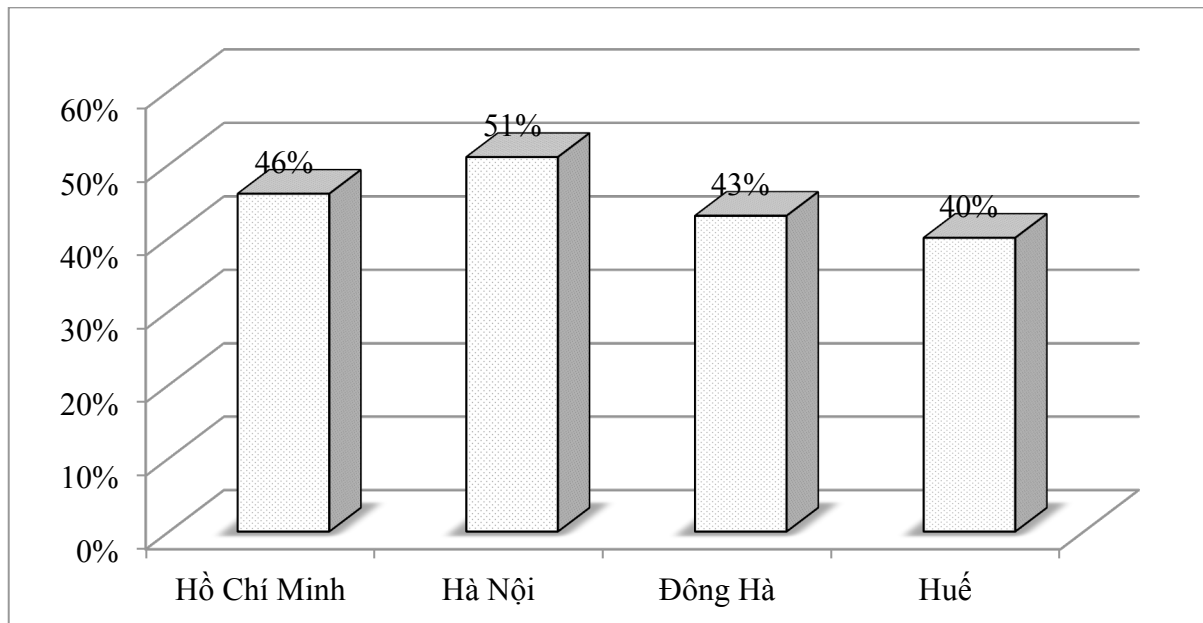
Kết quả nổi bật:

Tỷ lệ xử lý thành công cao nhất – Hà Nội: **51%**

Tỷ lệ xử lý thành công thấp nhất – Huế: **40%**

Nhận xét: Tỷ lệ xử lý thành công các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD của các cơ quan chức năng thành phố Hà Nội cao hơn các thành phố khác với **51%** số lượng vi phạm giảm so với **46%** tại thành phố Hồ Chí Minh, **43%** tại Đông Hà và chỉ **40%** tại Huế.

Biểu đồ 6: Tỷ lệ xử lý thành công các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại 04 thành phố



IV. Kết luận

Chương trình khảo sát và xử lý các dấu hiệu vi phạm về tiêu thụ ĐVHD tại thành phố Hồ Chí Minh tiếp tục thể hiện sự thành công thông qua tỷ lệ vi phạm giảm dần tại tất cả các quận được khảo sát. Kết quả xử lý thành công của **04** quận được khảo sát năm 2013 là Quận 1, Quận 3, Quận 5 và Quận 10 có sự chuyển biến lớn kể từ sau báo cáo đánh giá tháng 5/2014, đạt **58%**. Tân Bình và Bình Thạnh mới chỉ thực hiện giai đoạn đầu của chương trình khảo sát và xử lý vi phạm do đó tỷ lệ xử lý thành công tại **02** quận này thấp hơn so với **04** quận đã hoàn thành giai đoạn thứ hai. Cả **02** quận được kỳ vọng sẽ tiếp tục nỗ lực xử lý hiệu quả các dấu hiệu vi phạm được thông báo nhằm đạt được tỷ lệ thành công cao hơn so với các quận còn lại.

ENV khuyến nghị Ủy ban nhân dân thành phố tiếp tục các chiến lược tổng hợp bao gồm nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật của các cơ quan chức năng như công an, kiểm lâm, quản lý thị trường trong việc xử lý các dấu hiệu vi phạm được thông báo từ người dân, đồng thời xây dựng các chương trình truyền thông nâng cao nhận thức nhằm giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ ĐVHD qua các kênh truyền thông đại chúng như tivi, đài, báo.

ENV cũng đề nghị các cơ quan chức năng cấp quận áp dụng nghiêm minh các quy định của pháp luật về bảo vệ ĐVHD nhằm tạo sự răn đe đối với các chủ cơ sở kinh doanh có vi phạm. Trong trường hợp chủ cơ sở kinh doanh không chấp hành các quy định của pháp luật, những biện pháp cứng rắn hơn cần được áp dụng, bao gồm tước giấy phép kinh doanh.

Kế hoạch khảo sát và đánh giá năm 2015

Trong năm 2015, ENV sẽ tiếp tục tiến hành khảo sát lần thứ ba tại 02 quận Tân Bình và Bình Thạnh nhằm đánh giá lại hiệu quả xử lý các dấu hiệu vi phạm về ĐVHD của cơ quan chức năng địa phương sau Báo cáo này. Một báo cáo đánh giá tiếp theo đối với 02 quận kể trên sẽ được gửi tới UBND thành phố Hồ Chí Minh vào giữa năm 2015.

Đồng thời, trong năm 2015, ENV sẽ tiến hành một khảo sát toàn diện tại **04** quận đã được khảo sát trong năm 2013 nhằm đánh giá hiệu quả của chương trình áp dụng tại các quận này.